

Maciej Dydo
Dyrektor
Departament Mecenatu Państwa
DMP/1323/16/AKr

Warszawa, 8 czerwca 2016 r.

Wg rozdzielnika

Szanowni Państwo,

uprzejmie informuję, że 16 czerwca 2016 r. wejdzie w życie ustawa z 25 lutego 2016 r. **o ponownym wykorzystywaniu informacji sektora publicznego**, tzw. ustawa *re-use* (Dz. U. z 2016 r. poz. 352 – zwana w dalszej części pisma ustawą), mająca istotny wpływ na działalność niektórych instytucji kultury. Niniejsze pismo ma na celu przybliżenie podstawowych pojęć i zagadnień z zakresu dostępu do informacji publicznej i jej ponownego wykorzystania w szczególności w obszarze pozostającym we właściwości Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Ustawa *re-use* implementuje dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/37/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. zmieniającą dyrektywę 2003/98/WE w sprawie ponownego wykorzystywania informacji sektora publicznego.

Ustawa uwzględnia podstawową zmianę dyrektywy 2003/98/WE, którą jest rozszerzenie zakresu podmiotowego **o biblioteki, muzea i archiwa**. Dotychczas bowiem, na gruncie poprzednich przepisów tej dyrektywy, ponownemu wykorzystywaniu podlegały jedynie informacje publiczne. Natomiast treści będące w posiadaniu bibliotek, muzeów i archiwów podlegały wyłączeniu z ponownego wykorzystywania.

Po wejściu w życie ustawy **cyfrowe zasoby**:

1. **muzeów państwowych i muzeów samorządowych** w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach (Dz. U. z 2012 r. poz. 987, z późn. zm.),
2. **bibliotek publicznych** w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach (Dz. U. z 2012 r. poz. 642, z późn. zm.),
3. **archiwów tworzących państwową sieć archiwalną oraz innych jednostek organizacyjnych prowadzących działalność archiwalną w zakresie państwowego zasobu archiwalnego** w rozumieniu art. 22 ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (Dz. U. z 2015 r., poz. 1446, z późn. zm.),

które **nie korzystają z ochrony praw autorskich**, będą mogły być ponownie wykorzystywane na zasadach określonych w ustawie – chyba, że informacje te podlegają ogłoszeniu w ramach Biuletynu Informacji Publicznej (BIP).

Ustawa określa:

- zasady i tryb udostępniania i przekazywania informacji sektora publicznego w celu ponownego wykorzystywania,
- podmioty, które udostępniają lub przekazują te informacje,
- warunki ponownego wykorzystywania oraz zasady ustalania opłat za ponowne

wykorzystywanie (art. 1 ustawy).

Zgodnie z art. 2 ust. 1. ustawy przez **informację sektora publicznego** należy rozumieć każdą **treść lub jej część, niezależnie od sposobu utrwalenia, w szczególności w postaci papierowej, elektronicznej, dźwiękowej, wizualnej lub audiowizualnej, będącą w posiadaniu podmiotów zobowiązanych.**

Definicja informacji sektora publicznego stanowi odzwierciedlenie definicji dokumentu, o której mowa w art. 2 pkt 3 dyrektywy 2003/98/UE i jest szersza niż pojęcie informacji publicznej, o której mowa w art. 1 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2015 r., poz. 2058, z późn. zm.).¹ Tym samym w zakresie „informacji sektora publicznego” zawiera się informacja publiczna oraz inne treści będące w posiadaniu podmiotów zobowiązanych, które wykraczają poza zakres pojęcia informacji publicznej.

Przykładowo informacjami sektora publicznego, które są w posiadaniu **muzeów**, będą **wizerunki muzealiów** w myśl art. 25a ustawy z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach (Dz. U. z 2012 r. poz. 987, z późn. zm.) oraz **powiązane z nimi treści** powstałe w wyniku realizacji celów, o których mowa w art. 1 tej ustawy), takie jak:

- dokumentacja wizualna muzealiów (fotografie, skany) będąca ich odwzorowaniem spełniającym funkcje wyłącznie rejestracyjne,
- informacje identyfikacyjne muzealiów zawarte w inwentarzach i kartach ewidencyjnych sporządzanych zgodnie z rozporządzeniem Ministra Kultury Dziedzictwa Narodowego z dnia 30 sierpnia 2004 r. w sprawie zakresu, form i sposobu ewidencjonowania zabytków w muzeach (Dz. U. 2004 nr 202, poz. 2073),
- opisy muzealiów i ich kolekcji sporządzane na potrzeby wystaw stałych i czasowych oraz informacje i komunikaty prasowe dotyczące muzealiów i ich kolekcje,
- informacje o wartościach i treściach muzealiów,
- informacje dotyczące wystaw stałych i czasowych, zajęć, wydarzeń i programów edukacyjnych oraz
- działalności wydawniczej i poszczególnych publikacji muzeum, w tym informacje dotyczące:
 - o planowania, realizacji i treści wystaw stałych i czasowych,
 - o zajęć, wydarzeń i programów edukacyjnych,
 - o publikacji, informacji zawartych w spisach i ewidencjach na temat muzealiów.

W odniesieniu do **archiwów** informacjami sektora publicznego są w szczególności **reprodukcje materiałów archiwalnych** w rozumieniu art. 1 ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (Dz. U. z 2015 r., poz. 1446, z późn. zm.), a także **treść tych materiałów.**

Natomiast informacjami sektora publicznego, które są w posiadaniu **bibliotek**, są w szczególności **reprodukcje materiałów bibliotecznych** w rozumieniu art. 5 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach (Dz. U. z 2012 r. poz. 642, z późn. zm.) **oraz inne treści służące realizacji zadań bibliotek**, o których mowa w art. 4 tej ustawy, takie jak:

- elektroniczne katalogi bibliotek, zawierające informacje o zasobach poszczególnych bibliotek,
- kartoteki haseł wzorcowych, publikacje elektroniczne zasobów będących w domenie publicznej,
- bibliograficzne bazy danych.

¹ Art. 1 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej. *Każda informacja o sprawach publicznych stanowi informację publiczną w rozumieniu ustawy i podlega udostępnieniu i ponownemu wykorzystywaniu na zasadach i w trybie określonych w niniejszej ustawie.*

Ponowne wykorzystywanie obejmuje dalsze wykorzystywanie informacji przez użytkowników, którymi mogą być zarówno osoby fizyczne, osoby prawne, jak i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej. Ponowne wykorzystywanie informacji może następować zarówno w celach komercyjnych lub niekomercyjnych innych niż pierwotny publiczny cel, dla którego informacja została wytworzona (art. 2 ust. 2. ustawy).

Zobowiązanymi do udostępniania lub przekazywania informacji sektora publicznego są m.in.: jednostki sektora finansów publicznych i państwowe jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej oraz osoby prawne utworzone w celu zaspokajania potrzeb powszechnych, jeśli podmioty publiczne mają (w ogólności) ponad połowę kapitału lub wpływu na zarządzanie (art. 3 ustawy).

Ustawa **nie ma zastosowania** m.in. do:

- jednostek publicznej radiofonii i telewizji,
- państwowych instytucji kultury, samorządowych instytucji kultury oraz innych podmiotów prowadzących działalność kulturalną.

Należy jeszcze raz podkreślić, że **zasada ta nie dotyczy**:

- muzeów,
- bibliotek publicznych
- archiwów.

Co do zasady (wyrażonej w art. 5 ustawy) **każdy ma prawo do ponownego wykorzystywania informacji sektora publicznego**, niezależnie od tego czy są udostępnione na stronie internetowej podmiotu, w jego BIP lub Centralnym Repozytorium Informacji Publicznej², a także udostępnionych na wniosek. Prawo to może być jednak ograniczone **m.in.:**

- według przepisów o ochronie informacji niejawnych oraz o ochronie innych tajemnic ustawowo chronionych (lub innych przepisów np. chroniących prywatność osoby fizycznej lub tajemnicę przedsiębiorcy),
- w odniesieniu do informacji, które są wytwarzane przez podmioty zobowiązane, ale poza zakresem ich zadań publicznych,
- w związku z depozytami znajdującymi się w posiadaniu podmiotu zobowiązanego, o ile ich właściciele umownie wyłączyli możliwość ich udostępniania lub przekazywania w całości lub w określonym zakresie,
- w odniesieniu **do chronionych utworów i baz danych** czy **praw własności przemysłowej**³, które przysługują innym osobom niż podmioty zobowiązane,
- w przypadku **informacji będących w posiadaniu muzeów państwowych, muzeów samorządowych, bibliotek publicznych, bibliotek naukowych lub archiwów**, o ile nie wygasły autorskie prawa majątkowe lub prawa pokrewne pierwotnego właściciela praw (art. 6 ustawy).

W związku z dopuszczalnymi możliwościami ograniczenia prawa do ponownego wykorzystywania informacji sektora publicznego należy mieć na uwadze, że **odmowa** ze względu na

² Centralne Repozytorium Informacji Publicznej, działa pod adresem www.danepubliczne.gov.pl.

³ Ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz.U. z 2006 t. poz. 631, z późn. zm.);

Ustawa z dnia 27 lipca 2001 r. o ochronie baz danych (Dz.U. nr 128, poz. 1402, z 2004 r. poz. 959 oraz z 2007 r. poz. 662 i 1238;

Ustawa z dnia 30 czerwca 2000 r. - Prawo własności przemysłowej (Dz. U. z 2013 r. poz. 1410, z późn. zm. lub prawa własności przemysłowej podlegające ochronie na podstawie umów międzynarodowych lub przepisów prawa Unii Europejskiej.

ww. okoliczności powinna być dokonywana w formie i trybie **decyzji administracyjnej**.

Wszystkie informacje muszą być przekazywane lub udostępniane w celu ponownego wykorzystania wszystkim odbiorcom na takich samych zasadach. **Nie można wprowadzać ograniczeń w korzystaniu przez innych użytkowników** (art. 8 ust. 1 oraz art. 9 ust. 1 ustawy). Dopuszczalne jest jednak zawarcie umowy o wyłączne korzystanie przez konkretnego użytkownika w przypadku, gdy prawidłowe wykonywanie zadań publicznych wymaga ograniczenia korzystania z informacji sektora publicznego przez innych użytkowników (art. 9 ust. 2 ustawy).

Co do zasady informacje sektora publicznego udostępnia się lub przekazuje w celu ich ponownego wykorzystywania bezwarunkowo (art. 13 ust. 1 ustawy). Jednak **co do informacji mających cechy utworu lub przedmiotu praw pokrewnych** w rozumieniu przepisów ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych lub **stanowiących bazę danych** w rozumieniu ustawy o ochronie baz danych podmiot zobowiązany, któremu przysługują autorskie prawa majątkowe lub prawa pokrewne ma obowiązek określić warunki ponownego wykorzystywania takiej informacji. W szczególności podmiot zobowiązany określa warunek dotyczący obowiązku poinformowania o **nazwisku, imieniu lub pseudonimie twórcy lub artysty wykonawcy**, jeżeli jest znany (art. 13 ust. 2 ustawy).

Zgodnie z art. 14 ustawy warunki ponownego wykorzystywania mogą dotyczyć:

- obowiązku poinformowania o źródle, czasie wytworzenia i pozyskania informacji od podmiotu zobowiązanego,
- obowiązku poinformowania o przetworzeniu informacji ponownie wykorzystywanej,
- zakresu odpowiedzialności podmiotu zobowiązanego za udostępniane lub przekazywane informacje.

Muzea państwowe, muzea samorządowe, biblioteki publiczne, biblioteki naukowe i archiwa mogą określać także inne warunki ponownego wykorzystywania ograniczające wykorzystywanie informacji sektora publicznego:

- **w działalności komercyjnej lub na określonych polach eksploatacji**, jeżeli dotyczą zbiorów o charakterze **martyrologicznym** oraz zawierają **godło, barwy i hymn Rzeczypospolitej Polskiej**, a także **herby, reprodukcje orderów, odznaczeń lub odznak honorowych, odznak lub odznak wojskowych bądź innych odznaczeń**;
- **do działalności niekomercyjnej**, jeżeli są powiązane z obiektami objętymi roszczeniami osób trzecich lub niebędącymi własnością podmiotu zobowiązanego.

Kolejną ważną zasadą – wyrażoną w art. 16 ustawy – jest **bezpłatność** udostępnianych lub przekazywanych informacji sektora publicznego w celu ich ponownego wykorzystywania.

Także i w tym przypadku ustawa przewiduje jednak odstępstwa od zasady stanowiąc, że podmiot zobowiązany może nałożyć opłatę za koszty „przygotowania lub przekazania” danych, jeżeli czynności te wymagają poniesienia dodatkowych kosztów (art. 16 ust. 2. ustawy). Ustalając wysokość opłaty uwzględnia się koszty przygotowania lub przekazania informacji sektora publicznego oraz inne czynniki, które mogą mieć wpływ w szczególności na koszt lub czas przygotowania lub przekazania informacji. Łączna wysokość opłaty nie może przekroczyć sumy kosztów poniesionych bezpośrednio w celu przygotowania lub przekazania informacji.

W przypadku **muzeów państwowych i muzeów samorządowych** ustawa przewiduje **opłaty wyższe**, uwzględniające „koszty gromadzenia, produkowania, reprodukowania, rozpowszechniania, ochrony i ustalania praw. Łączna wysokość opłaty nie może przekroczyć sumy tych kosztów wraz z rozsądnym zwrotem z inwestycji, jednak nie wyższym niż 5 punktów procentowych powyżej stopy referencyjnej Narodowego Banku Polskiego” (art. 18 ust. 2 i 3 ustawy).

Ministrowie: Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Cyfryzacji określają, w drodze rozporządzenia, **maksymalne stawki opłat** za ponowne wykorzystywanie **nakładanych przez muzea państwowe i muzea samorządowe**, biorąc pod uwagę koszty oraz rozsądny zwrot z inwestycji.

Opłata może zostać także ~~nałożona~~ z uwzględnieniem kosztów wynikających z dostosowania systemu teleinformatycznego oraz warunków technicznych i organizacyjnych do realizacji wniosku o ponowne wykorzystywanie informacji, w związku z umożliwieniem dostępu do informacji w sposób stały i bezpośredni w czasie rzeczywistym (art. 19).

W rozdziale 5 ustawy (art. 21-25) uregulowany został **tryb wnioskowy** przekazywania informacji. Wniosek o ponowne wykorzystywanie wnosi się w przypadkach, gdy informacja sektora publicznego:

- nie została udostępniona w Biuletynie Informacji Publicznej lub w Centralnym Repozytorium Informacji Publicznej,
- została udostępniona w inny sposób i nie zostały określone warunki ponownego wykorzystywania lub opłaty za ponowne wykorzystywanie albo nie poinformowano o braku takich warunków lub opłat,
- będzie wykorzystywana na warunkach innych niż zostały dla tej informacji określone,
- została udostępniona lub przekazana na podstawie innych ustaw określających zasady i tryb dostępu do informacji będących informacjami sektora publicznego.

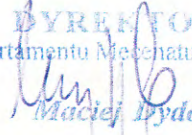
W tym trybie można wnioskować o stały i bezpośredni dostęp do systemu teleinformatycznego w czasie rzeczywistym, jednak nie dłużej niż przez 12 miesięcy (art. 21 ust. 2).

Ustawa *re-use* nowelizuje szereg innych aktów, w tym:

- ustawę o dostępie do informacji publicznej (m.in. uchylony zostaje cały rozdział pt. Ponowne wykorzystywanie informacji publicznej),
- ustawę z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach,
- ustawę z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach.

Wobec krótkiego czasu, jaki pozostał do wejścia w życie ustawy *re-use* uprzejmie proszę o przyjęcie do Państwa wiadomości powyższych informacji oraz przygotowanie się do stosowania nowych przepisów w zakresie udostępniania i przekazywania informacji sektora publicznego w celu ponownego wykorzystywania.

Z poważaniem

DYREKTOR
Departamentu Mecenatu Państwa

Maciej Pydo

Rozdzielnik:

1. Pani Anna Gutkowska, p.o. Dyrektora Ośrodka Badań nad Totalitaryzmami im. Witolda Pileckiego,
2. Pan Marek M. Górski, Przewodniczący Konferencji Dyrektorów Bibliotek Akademickich Szkół Polskich,
3. Pan Dariusz Jaworski, Dyrektor Instytutu Książki,
4. Pan Tomasz Makowski, Dyrektor Biblioteki Narodowej, Przewodniczący Krajowej Rady Bibliotecznej,
5. Pan Michał Merczyński, Dyrektor Narodowego Instytutu Audiowizualnego,
6. Pan Marek Mutor, Dyrektor Narodowego Centrum Kultury,
7. Pan Zdzisław Pietrzyk, Dyrektor Biblioteki Jagiellońskiej,
8. Pani Elżbieta Stefańczyk, Przewodnicząca Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich,
9. Pan Andrzej Tyws, Przewodniczący Prezydium Konferencji Dyrektorów Wojewódzkich Bibliotek Publicznych,
10. Pan Wojciech Woźniak, Naczelny Dyrektor Archiwów Państwowych.